

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

EM2021/023

9. november 2021

Mariane Paviasen

3. behandling

Forslag til: Inatsisartutlov om forbud mod forundersøgelse, efterforskning og udnyttelse af uran mv.

(Medlem af Naalakkersuisut for Boliger, Infrastruktur, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling)

Inuit Ataqatigiit siger klart nej til uran som vi står sammen om. Vores viden om uran har grundlag i erfaringer fra udlandet. Uran er et alvorligt råstof.

Det er allerede kendt at uran fra det øjeblik den udvindes er til stor fare for mennesker og sågar alle dyr til næsten evig tid og som kan ødelægge verden. Vi er som globale borgere helt klar over vores medansvar – som er, at vi ikke vil deltage i skabelse af nærmest ikke rensbar forurening. Vi har brug for vores land, vand, fødevarer, og ren luft og som vi gerne skal give videre til vores efterkommere. Det handler vores afstemning om.

Vi har gjort et stort stykke arbejde, vi har været alvorlige forhold igennem. I 2013 brugte man 14 dage i en alvorlig sag, som blev behandlet hen over hovedet på befolkningen, hvor man åbnede op for ubegrænset udvinding af uran. Det skete uden oplysningskampagne af nogen grad, og indtil nu er findes der ikke nok af informationsmaterialer om uran på vores eget sprog.

Desuagtet har mange samfund grupper gennem sociale medier udgivet store informationsmaterialer om emnet. Efter at det tidligere koalition har nægtet alles ret til at blive oplyst om faktisk viden på området, har folk taget sagen i eget hånd og gennem frivillig indsats delt stor viden som er hentet folk med egne erfaringer.

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

Den klare viden som nu er tilgængeligt for alle viser, at uran er et farligt materiale, inklusive de såkaldte sjældne jordarter, uanset om den bliver udvundet sammen med andre mineraler er dens farlighed, giftighed samt at den vil skabe forurening til næsten evig tid et faktum. Dette fakta kan slet ikke gradbøjes, man kan slet ikke løbe væk fra den, også selv om man hårdnakket påstår at man ikke vil bryde uran. Nu er tiden kommet til at vi omdanner de sagte ord til handling gennem afstemning.

Når talen kommer på affald fra uranminer, atomkraftværker findes der stadigvæk ingen sikre deponeringsmetoder. De tidligere uranminer skal i større eller mindre grad kontrolleres til nærmest evig tid.

Når vores land – som anses som et af de reneste i verden – bliver et mineland for uranholdige mineraler, så skabes der forurening til evig tid og det siger vi klart nej til. Vi kan ikke tage en anden vej end den globale retning. Nemlig vejen til mindre forurening. Vi skal altid værne om folks ret til et sundt liv. Vi skal altid arbejde for at landets befolkning – både her og i resten af verden – altid skal have mulighed for at kunne leve et sundt liv.

Netop i disse dage sker der store demonstrationer. De unge i verden kræver at politikerne stopper tom snak og at de i stedet træffer beslutninger om en renere vej for naturen, og det er netop det vi arbejder for her og nu. Vores land skal stå i front hvad angår renhed som vi kan være stolte af. Lad nu være med at ødelægge det.

For drømmen om enorme summer der flyder ned i landskassen er intet andet end Fatah Morgana.

Når man ihærdigt skal arbejde for at borgerne skal leve trygt i et rent land er sagen helt klar for mit vedkommende, nemlig at jeg siger helt klart nej til uran. For mig er der ikke plads til at være egoistisk og kun tænke på i dag og i morgen. Man siger at vi må bryde uran for at opnå selvstændighed. Det er at lyve for sig selv, for et fjeld er ikke bæredygtigt og de gendanner ikke sig selv

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

løbende. Derfor er det med at sætte sin lid til mineselskaber der vil bryde uran kun en tidsbestemt "guldmine". Jeg kan stærkt anbefale høringsvaret fra Australien til dem der er for uranminer. Ved den uranmine der i år blev lukket, skal der ske en naturgenopretning der koster 1 mia. AUD, hvilket svarer til 4.769.500.000 danske kroner. Her skal vi have i erindring, at alle materialer her i landet er noget dyrere.

Vi ved at der i resten af verden sker stor forurening. Man siger, at hvis vi skal være med til at redde verden gennem forureningsbegrænsende indsats, så skal vi åbne op for fri udvinding af sjældne jordarter. Vi har jo love der netop sikrer sådanne handlinger. Men vi mener at dette er at gå i forkert retning. For der sker allerede forurening i dele af verden og hvis vi bare ukritisk bliver en del af disse, hvor vil vi så sætte grænsen? Hvad er det så vi vil give videre til vore efterkommere?

De industrialiserede lande skal sætte markante grænser for deres forurening. De skal sætte ind med genbrug og det er det der skal bane vejen for mindre forurening.

Nogle lande har landområder som er totalt smadrede efter uranminer. Vi skal sætte grænser for grusom minedrift i udviklingslandene. Jeg håber at vi kan samles om at være i front i at sætte en stopper for denne uskik.

Hos Inuit Ataqatigiit har vi mange gange som et kompromisforslag stillet krav om folkeafstemning, uden succes. Derfor har vi i den forgangne valgkamp stillet folk i udsigt, at når vi tager styring af ladet, så vil vi sætte en grænse for udvinding af uranholdige mineraler. Valget blev afholdt og alle der stemte på vores parti er helt på det rene med, hvad de stemte om, for der er et klart flertal.

I denne afstemning kan man danne sig et klart billede om, hvem det er der i virkeligheden mener hvad de siger.

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

Vi har sammen med Naleraq overtaget magten her i landet og vi sætter handling bag det vi sagde.

Allerede nu sætter vi handling bag det vi kom til valg på, og vi takker vores vælgere for det.

Vores folk der indtil nu har drevet erhvervsvirksomhed og som tænker i nye baner er vores vigtigste ressource her i landet. Det er meget vigtigt at vi giver dem trygge rammer og dette lov er med til at skabe netop disse trygge rammer.

Der er store udviklingspotentiale uden uranudvinding.

Jeg føler taknemmelighed over, at jeg bruger min dag på at kæmpe imod øget forurening af mennesker, miljø og dyreliv.

Inuit Ataqatigiit lytter til samfundet. Vi arbejder for at skabe gode rammer for jeres sundeliv og tryghed, nøjagtigt som vi har stillet jer i udsigt. Nu skal vi stemme om at sætte grænser for udvinding af uran.

Jeg værner om verden. Jeg beskytter verden og os der lever nu. Jeg værner om vores efterkommere og de generationer der vil komme efter dem. Ved at jeg stemmer for Naalakkersuisuts forslaget om Inatsisartutlov om forbud mod forundersøgelse, efterforskning og udnyttelse af uran, lytter jeg til mit hjerte.

Hvad med dig?

Tak.